

Els guerrers de les illes Ginèsies

Antoni Oliver

Col·lecció L'Elefant, número 11

Propostes didàctiques

Elaborades per
Joan Andrés

Finalista del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre

ELS GUERRERS DE LES ILLES GINÈSIES

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Antoni Oliver*

Dibuixos: *Calo*

Edicions Bromera / Alzira, 2006

Col·lecció: «L'Elefant», núm. 11

Sèrie Blava

Format: 13 × 20,5 cm, 128 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 12 anys. Aquest és un llibre d'aventures però, sobretot, és un llibre carregat de valors positius que anima els lectors i les lectores a assolir grans metes, a lluitar contra les dificultats, a reconèixer el valor de l'amistat i a defugir l'individualisme. A més, el fet que els protagonistes de les seues pàgines siguen joves com els lectors a què va adreçada la història, fa de la seua lectura una activitat molt recomanable.

RESUM ARGUMENTAL

Tots els guerrers de les illes Ginèsies han sigut convertits en columnes de pedra. L'oracle Tocafull explica al jove Ansó que, fa molts anys, la deessa de les Tres Formes oferí als habitants de les illes Ginèsies protecció contra l'aire gelat de la tramuntana, a canvi de tarongers i d'instrucció militar per als seus guerrers. Aranja, reina de les illes, es negà a sotmetre's als seus desitjos i, en venjança, la deessa de les Tres Formes maleí el poble. Per a fer desaparèixer la maledicció, Ansó ha d'encapçalar una expedició fins al llac Salat per tal d'alliberar el déu Bou, i que els guerrers puguen defensar les seues terres.

L'expedició, organitzada per l'oracle Tocafull, es posa en marxa. Està formada per nou joves imprescindibles per a aconseguir la missió, que embarquen en una nau anomenada *Blau*. Per això, els tripulants seran anomenats «blaunautes», en honor de la vella llegenda dels argonautes.

La primera singladura els porta a l'illa de les Sardines, on són atacats per uns mosquits gegants. Tot seguit una tempesta els du a l'illa de les dones llop, de les quals els allibera un gran núvol que enfosqueix la lluna. L'aventura següent la viuen a l'illa dels homes cavall, que els proporcionen els pèls per a fer les cordes de l'arpa que despertarà el déu Bou. A continuació, una serp de dos caps està a punt de fer sotsobrar el vaixell. En la desigual lluita, la guerrera Estel mata la serp amb un fletxa enverinada, però l'animal, ferit de mort, arrossega Bassiot cap al fons de la mar. Donant per mort el seu company, els navegants travessen la mar del Foc i arriben al llac Salat. Una vegada localitzada la llàntia, Harmònic fa sonar l'arpa i el déu Bou recupera els poders.

Durant el camí de tornada, ja sota la protecció del déu Bou, passen per les terres del rei Eristeu, on els espera Bassiot –qui s'ha pogut salvar per ser un bon nadador– que té un petit taronger amb el qual retornaran les taronges a la seua terra.

Rebutts com a herois, els blaunautes comproven que l'encanteri ha desaparegut i que les terres s'han salvat. Cada guerrer és recompensat, i les illes, per fi, podran viure en pau.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Prenent com a referència el mite clàssic de Jasó i els argonautes, *Els guerrers de les illes Ginèsies* narra l'aventura d'un grup de joves navegants, els blaunautes, que s'endinsen en una mar desconeguda i plena de perills per a salvar el seu poble de l'encanteri a què el té sotmés una poderosa deessa.

Amb un llenguatge accessible i una recreació excel·lent dels ambients, un dels aspectes més interessants d'aquesta novel·la es troba en els diferents nivells de lectura que se li poden donar, i que fan que lectors preadolescents amb capacitats varies es puguin aproximar als seus continguts, que els transportaran a un món sorprenent i fascinant.

La lectura d'*Els guerrers de les illes Ginèsies* tracta diversos temes, entre els quals hi ha l'amistat, la lleialtat, la valentia, la justícia, l'enginy i l'amor. Però, a més, cal ressaltar les actituds dels protagonistes, creats a la mida dels diferents obstacles que el grup ha de salvar per a assolir l'èxit de la missió, de manera que tots hi tinguen part de responsabilitat, com si foren baules d'una cadena que, en faltar-ne una, queda inservible. Això possibilita que els joves lectors i lectores es puguin identificar fàcilment amb algun d'ells i se senten protagonistes de la història.

Igualment, el relat que presenta Antoni Oliver ens permet, a mesura que avancem en la lectura del text, introduir altres temes que ens ajudaran a valorar altres aspectes importants per a l'educació del nostre alumnat, com ara:

- La valentia, l'enginy, la imaginació i la perseverança en la consecució d'un ideal.
- El respecte i la defensa de la llibertat.
- La interculturalitat i la coneixença d'altres cultures.
- La importància de la història i de la mitologia clàssica.
- El protagonisme col·lectiu: la colla.
- El valor de la solidaritat i l'amistat com a actituds i comportaments positius.
- La coeducació: prendre consciència de les discriminacions que es donen en la societat per raons de sexe.
- L'amor a la natura i als animals, i la necessitat de preservar-los per a les generacions futures.

L'AUTOR

Antoni Oliver va nàixer a Pollença (Mallorca) el 1968. És llicenciat en filologia anglesa, i es dedica a l'ensenyament. Com a escriptor, va ser finalista del Guillem Cifre de Colonya de literatura infantil i juvenil el 2001 amb *La nina de Ponent*, premi que va guanyar el 2005 amb *Els caçadors del sol*. També va aconseguir el Premi Barcanova 2003 amb l'obra *Al-Rhazes, el metge de la talaia*. A Edicions Bromera, en la col·lecció «Esguard», ha publicat *El silenci del mariner*, distingida amb el Premi de Novel·la Històrica Juvenil Far de Cullera 2002. Amb *Els guerrers de les illes Ginèsies* quedà finalista del X Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre del 2005.

L'IL·LUSTRADOR

'Calo' és el pseudònim de Juan Carlos San Román, dibuixant autodidacte que va nàixer a Castelló (1972). A pesar de la seua joventut, ja ha col·laborat amb diverses editorials valencianes com a il·lustrador de llibres de text, encara que la seua activitat principal es desenvolupa en el món del còmic.

Ha participat en diversos concursos, i ha aconseguir el 1r Premi de la convocatòria Controlarte 2000 i el premi Diario de Avisos 2000 al millor guió d'història 1999. També va ser nomenat autor revelació del Saló del Còmic de Barcelona 1998, i s'endugué l'accessit del Certamen de Còmic Injuve. *Els guerrers de les illes Ginèsies* és el seu primer treball a Edicions Bromera.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Unes propostes didàctiques han de ser un punt de partida, una eina de motivació que permeta els joves acostar-se lliurement a

la lectura, tot oferint-los experiències lectores estimulants i satisfactòries. En conseqüència, haurien de ser un instrument capaç de provocar l'enriquiment intel·lectual i estètic de l'alumnat de les nostres escoles.

És per això que les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura, per deixar al criteri de la mestra o del mestre la possibilitat d'usar-les una vegada llegida la història i, per tant, fóra convenient triar, entre els exercicis i jocs proposats, els més adequats per a cada nivell, així com els que més s'adapten a les necessitats, els gustos i els interessos de l'alumnat de la classe. Per les mateixes raons, aquestes propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol aspecte.

Buscant l'equilibri entre entreteniment i aprenentatge, en les propostes didàctiques següents s'ha inclòs una sèrie d'activitats que ajudaran els alumnes en l'anàlisi i el comentari de text. En aquest sentit, es proposen uns exercicis que analitzen l'estructura, el narrador, l'estil i els personatges de la narració, sempre amb activitats escaients a l'etapa evolutiva de l'alumne.

Som conscients que aconseguir lectors no és una tasca fàcil. Per tant, des del nostre paper com a educadors, hem d'assumir la funció de ser animadors-motivadors de la lectura. Per això hem d'aconseguir que la lectura esdevinga un plaer, una activitat lúdica i participativa, que siga interessant i divertida alhora. Una manera d'aconseguir-ho és programar detalladament tot el procés lector, pensant una sèrie d'activitats que vagen des de l'abans fins al després de la lectura, creant el clima que faça l'alumnat sentir la necessitat de llegir i d'escriure. A manera d'exemple, us suggerim diferents possibilitats que podeu utilitzar o no, depenent de l'entorn i de la realitat dels vostres alumnes.

Abans de la lectura

És important que hi haja una motivació inicial, i dependrà del grup d'alumnes que es concrete d'una manera o d'una altra, però alguns suggeriments podrien ser els següents:

Tractant-se d'un tema relacionat amb la mitologia clàssica i més concretament amb Jasó i els argonautes, es podria fer una lectura prèvia d'aquest clàssic per a després poder fer tot un treball de contrast.

Proposar una pluja d'idees sobre qüestions com ara:

- Què ens suggereix el títol?
- Quins elements apareixen en la il·lustració de la portada?
- Quina relació poden tenir amb el contingut del llibre?
- Què és un personatge fantàstic?
- On es podrien localitzar les illes Ginèsies?

Finalment, podríem escriure a la pissarra els títols dels diferents capítols, dividir la classe en equips i que cada equip suggerisca un possible argument del llibre seguint un guió semblant a aquest:

- Això diu que era...
- Un dia...
- Van haver de passar per dures proves...
- Com més gran era la prova...
- Finalment...

Durant la lectura

Es poden realitzar dos tipus de lectura: individual i col·lectiva. Per a la lectura individual demanarem que cadascú llija a casa un o dos capítols del llibre i que l'endemà, quan arriben a la classe, escriguen en un panell preparat a l'efecte comentaris personals sobre si els ha agradat o no i per què, quines dificultats de com-

prensió o de localització dels fets hi han trobat, preguntes al voltant de la novel·la per a debatre-les a classe, etc.

La lectura col·lectiva que proposem consisteix a compartir impressions de lector. Per a això, reunirem tota la classe al voltant d'un espai determinat, com ara la biblioteca d'aula, la biblioteca del centre, el jardí del pati... i, d'un en un, llegiran en veu alta el text elegit, amb la possibilitat d'interrompre la lectura en qualsevol moment per a intercanviar opinions, sentiments, aclarir dubtes de vocabulari o d'interpretació, etc., sempre que faça falta. També es poden comentar els personatges (relacions personals, virtuts i defectes; quina part tenen de reals i quina de fantàstics...). Una cosa semblant podem fer amb les accions (navegació, enfrontaments amb els monstres...). També es poden comentar les il·lustracions, valorant si comuniquen allò expressat en el text i totes aquelles altres propostes que puguin sorgir de l'alumnat en el moment concret de la lectura en què ens trobem a cada moment.

Després de la lectura

A més de realitzar les activitats que estimem oportunes entre les que apareixen en l'apartat de propostes de treball d'aquest quadern, podem preparar i dur a terme una sessió de cinefòrum. Elegirem alguna de les versions cinematogràfiques de *Jasó i els argonautes*, i la visionarem. Tot seguit obrirem un debat tractant de buscar semblances i diferències (estructura, personatges, monstres, perills, solucions als perills, final...) entre la novel·la llegida i la pel·lícula visionada.

*SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 9

Timó, romaní, fenoll, poliol, camamilla, sàlvia.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 10

Cotopaxi: Equador; Kilimanjaro: Tanzània; Etna: Sicília;

Fuji-Yama: Japó; Popocatépetl: Mèxic.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Creus que el títol del llibre és adequat? Raona la resposta.

.....
.....
.....

2. Indica en una frase el tema central d'*Els guerrers de les illes Ginèsies*.

.....

3. Anota tres coses noves que hages après amb aquest llibre.

.....
.....
.....

4. Si hagueres de fer una valoració d'aquest llibre, què en destacaries? Puntua de l'1 al 10, pintant les caselles corresponents, cadascun d'aquests aspectes.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
TEMA										
PERSONATGES										
AMBIENTACIÓ										
VALORS										
LLENGUATGE										

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. L'estructura

L'estructura és la manera de distribuir els fets d'una narració. Les històries solen estar dividides en tres parts: el plantejament, on es presenten els trets generals de la narració; el nuc, on es desenvolupa el conflicte; i el desenllaç, on es resol la intriga.

1.1. Escriu els nombres dels capítols que inclouries en:

El plantejament:

El nuc:

El desenllaç:

Segons el seu final, l'estructura d'una història pot ser oberta o tancada. És oberta quan la narració s'interromp abans del desenllaç i el lector ha d'imaginar-se'n l'acabament, i és tancada quan el final no admet continuació.

1.2. Quin model d'estructura final presenta *Els guerrers de les illes Ginèsies*? Raona la resposta.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

A més, segons l'ordre en què passen els fets, podem estar davant d'una estructura lineal –si segueixen un ordre cronològic– o no lineal –si la narració fa salts endavant i enrere.

1.3. Quin tipus d'estructura temporal fa servir l'autor en aquest llibre? Raona la resposta.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. *El narrador*

El narrador és la persona que conta la història i explica els fets que els ocorren als personatges. En aquests casos s'expressa en tercera persona. D'altres vegades, el narrador és també un dels personatges dels fets i hi participa. En aquests casos s'expressa en primera persona.

2.1. *Els guerrers de les illes Ginèsies*, està narrat en primera o en tercera persona? Copia un fragment del text que demostre la teua afirmació.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

En ocasions, segons les necessitats de la narració l'autor utilitza un vocabulari que podríem qualificar d'específic.

3.2. Continua la sèrie fins que trobes en el text quinze paraules relacionades amb el llenguatge propi dels mariners.

Mascaró, proa, oreig,
.....
.....
.....

A més, l'autor utilitza altres recursos com ara, acabar alguns dels capítols amb una glosa.

3.3. Explica què és una glosa.

.....
.....
.....

3.4. Copia la glosa que més t'haja agradat i escriu-ne una inventada per tu.

La que més m'ha agradat:	La que he inventat:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Els personatges

Els personatges són els éssers, reals o fantàstics als qui passen els fets que conta el narrador. Poden ser persones, animals i, fins i tot, éssers inanimats.

4.1. Reflexiona sobre els diferents personatges del llibre i descriu-ne un d'humà, un que siga un animal i un altre que siga un ésser inanimat. Descriu-los emplenant aquesta graella.

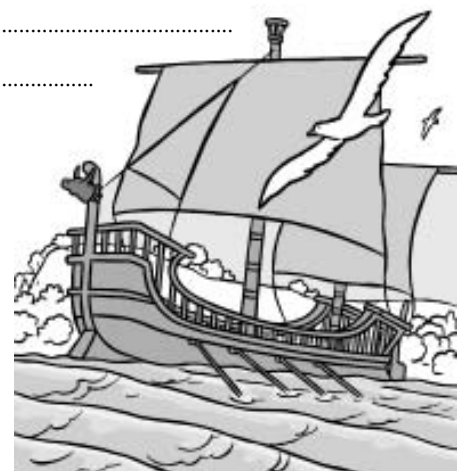
NOM	CARACT.	PAPER EN EL RELAT

4.2. Quin és, al teu parer, el personatge clau de la novel·la?

.....
Per què?
.....
.....
.....

4.3. De quin creus que hauria pogut prescindir l'autor?

.....
Per què?
.....
.....
.....

4.4. Amb quin personatge et sents més identificat o identificada?

.....

Per què?

.....

.....

.....

4.5. Quin és, per a tu, el personatge més dolent del llibre?

.....

Per què?

.....

.....

.....

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. La novel·la que has llegit està basada en la llegenda de Jasó i els argonautes. Busca informació sobre aquesta llegenda i fes-ne un breu resum.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Busqueu en un videoclub o a través d'Internet diferents versions de *Jasó i els argonautes*, i empleneu fitxes com aquesta. Després visioneu la que més us cride l'atenció i comenteu les semblances i les diferències que hàgeu trobat amb la novel·la que heu llegit.

TÍTOL
NACIONALITAT
DIRECTOR
ACTORS
GUIÓ
OPINIÓ PERSONAL

3. Ansó era un jove foner, la seua arma era la fona però, saps què és una fona? Si en saps poc i vols saber-ne més, visita aquestes pàgines web.

<http://www.mallorcaweb.net/foners/>

http://www.mallorcaweb.net/foners/historia/06_origen.htm

<http://perso.wanadoo.es/hondero/honda.htm>

4. Quan Ansó i els seus amics arriben al poblat, comproven que els guerrers havien estat convertits en columnes i que les criatures havien emmudit de por. Creus que la por pot realment fer emmudir una persona? Escriu la teua opinió.

.....
.....
.....
.....
.....

5. Els habitants més joves de les illes Ginèsies mai no han tastat una taronja. Si els hagueres d'explicar la sensació que produeix menjar-ne una de ben dolça, què els diries?

.....
.....
.....
.....
.....

6. Tocafull és un oracle. Però, saps què és un oracle? Explica-ho.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Si tu fores l'autor, com hauries narrat l'aventura que mostra la il·lustració de la pàgina 91? Redacta-la ací.

.....

.....

.....

.....

.....

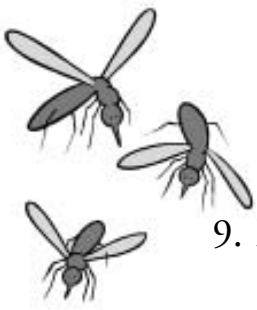
.....

.....

8. Al llarg de la història, els blaunautes han de passar per molts llocs, cadascun d'ells més perillós que l'anterior. Si el viatge haguera sigut més llarg, per quins altres escenaris haurien pogut passar? Fes com en l'exemple i completa la fitxa.

NOU ESCENARI:	PASSA QUE...
La terra de les Fonts Invisibles	Han de trobar unes fonts invisibles, l'aigua de les quals els donarà una força extraordinària.

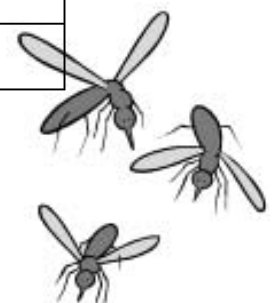

9. Dels mosquits gegants, els blaunautes poden escapar gràcies a l'olor que desprén l'alfàbega. En aquest riu de lletres hi ha amagats els noms de sis plantes aromàtiques, com l'alfàbega, que destaquen pels seus efectes beneficiosos per a la salut. Descobreix-les i emplena la graella.

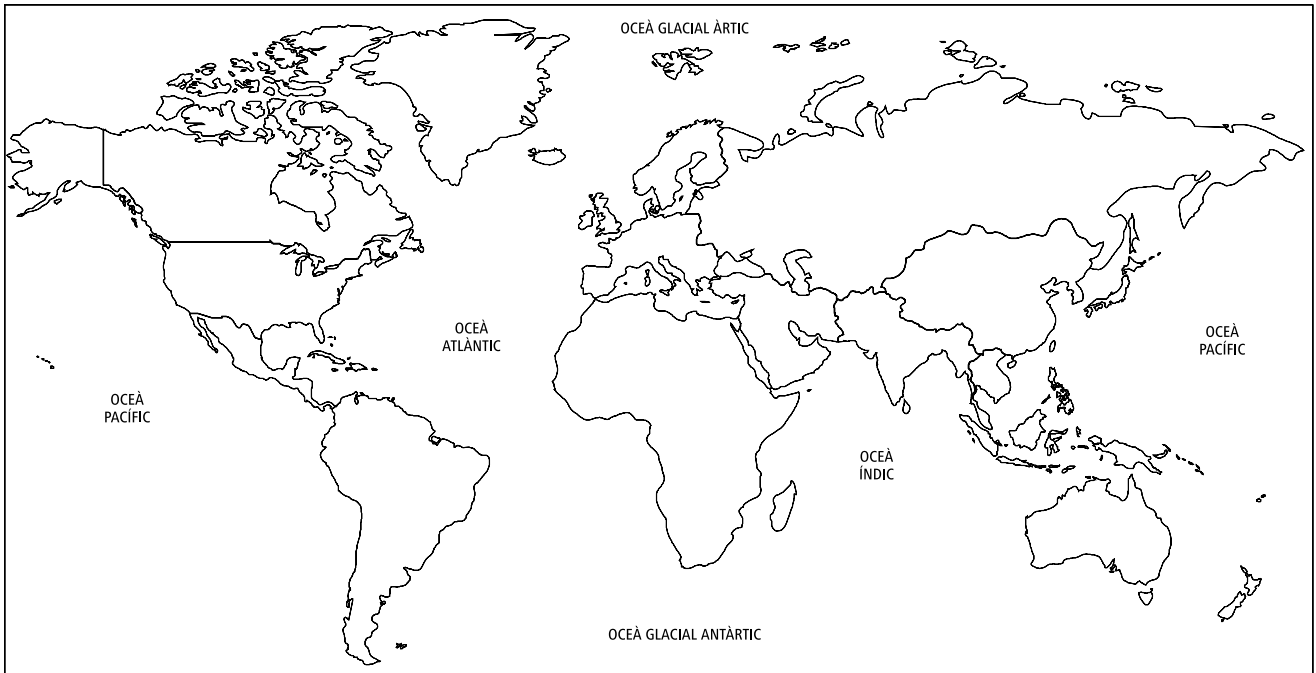
ADLTIMOMN
 FSLROMANTPOLY
 YRSFENOLLKDGRTSPO
 LIOLGRTSFRMLECCAMAMITL
 AHFSTRSFSALVIABFDBXSW

PLANTES	EFFECTES PER A LA SALUT

10. Quan la novel·la parla de la muntanya de foc, es refereix, sens dubte a un volcà. Relaciona el nom de cadascun d'aquests volcans amb el país en què es troba.

Cotopaxi, Kilimanjaro, Etna, Fuji-Yama, Popocatépetl.

11. T'agrada com acaba la història que relata la novel·la? Pensa un final diferent i escriu-lo ací. Acompanya el teu final amb una il·lustració adequada.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Propostes didàctiques referides al llibre
Els guerrers de les illes Ginèsies (ISBN: 84-9824-062-X)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Joan Andrés, 2006
Dibuixos de *Calo*, 2006